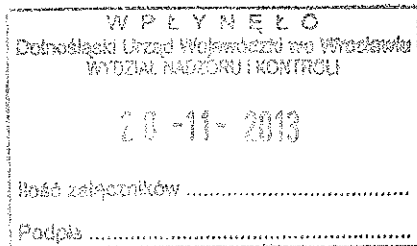

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 21 listopada 2013 r.

PS-KNPS.431.2.24.2013/EK

**Pani
Iwona Ewa Pawłos
Dyrektor
Zespołu Placówek Opiekuńczo-
Wychowawczych
w Świdnicy
Placówka
Opiekuńczo-Wychowawcza
„Serbski Kącik”**

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

W dniu 7 października 2013 roku do Wojewody Dolnośląskiego wpłynęło pismo od Rzecznika Praw Dziecka w sprawie nieprawidłowości w funkcjonowaniu Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Świdnicy. Poruszono w nim kwestię m.in. przenoszenia wychowanków poszczególnych Placówek do innych w obrębie Zespołu. Szczególnie zwrócono uwagę na jednego z wychowanków, z którym rzekomo w ten sposób postąpiono, a następnie umieszczono go w Szpitalu Specjalistycznym.

W związku z powyższym, w dniach 5 i 6 listopada 2013 roku została przeprowadzona kontrola w trybie uproszczonym w Zespole Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Świdnicy, w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej przy ulicy Serbskiej 27 – „Serbski Kącik”, na podstawie Zarządzenia Wojewody Dolnośląskiego Nr 374 z dnia 30.10.2013 r. oraz upoważnienia Nr PS-KNPS.0030-395/13 wydanego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu z dnia 4 listopada 2013 r. Placówkę tę wytypowano ze względu na pobyt w niej wychowanka, o którym mowa była w piśmie Rzecznika Praw Dziecka.

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów w składzie: Edyta Kubicka – starszy inspektor wojewódzki – przewodnicząca zespołu, Honorata Borowiec – starszy inspektor wojewódzki, kontroler. Kontrolę wpisano do Książki Kontroli pod numerem 86. W celu zgromadzenia informacji dających całościowy obraz funkcjonowania jednostki, przeprowadzono rozmowy z pracownikami placówki i z wychowankami.

Celem przeprowadzonego postępowania kontrolnego była ocena funkcjonowania placówki w zakresie przestrzegania Praw Dziecka, w tym zapewnienia wychowankom bezpiecznego pobytu w placówce.

Podjęte czynności kontrolne polegały m.in. na sporządzeniu protokołów ustnych oświadczeń złożonych kontrolującym przez Dyrektora Placówki oraz pracowników. Z rozmowy kierowanej z wychowankami Placówki sporządzono notatki służbowe. Dodatkowo, odebrano za potwierdzeniem, kserokopie dokumentacji dotyczącej pobytu wybranych wychowanków w Zespole i działań Placówki w tym zakresie. Zebrano odpowiedzi wychowanków po przeprowadzeniu rozmów, które miały na celu zweryfikowanie informacji przekazanych w piśmie a stanem panującym w placówce.

Przeprowadzone działania kontrolne oraz zgromadzona dokumentacja pozwoliły na stwierdzenie następującego stanu faktycznego:

1. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Serbski Kącik” to jedna z sześciu placówek wchodzących w skład Zespołu Placówek Opiekuńczo- Wychowawczych w Świdnicy. Zespół jest prowadzony przez Starostwo Powiatowe ze Świdnicy. „Serbski Kącik” przeznaczony jest dla 9 wychowanków i tyłu obecnie jest przyjętych. Funkcję Dyrektora Zespołu pełni Pani Iwona Pawlos, natomiast koordynatorem tej Placówki jest wychowawczyni Pani Joanna Balińska.

2. Zespół działa w oparciu o Regulamin Organizacyjny. Określa on m.in. zasady działania Placówek i jej organów, zadania dyrektora i zasady prowadzonych przez niego kontroli, zasady zarządzania, strukturę organizacyjną, działanie zespołów organizacyjnych.

Dowód kontroli: akta sprawy str. 8-11

3. W dniach kontroli w Placówce przebywało 9 wychowanków, dwójka jest na długotrwałej ucieczce, jeden podopieczny w dni nauki szkolnej mieszka w internacie szkoły do której uczęszcza, zwykle przyjeżdża na weekendy. Wszystkie dzieci mają postanowienia Sądu i skierowania.

Dowód kontroli: akta sprawy str. 8

4. Placówka mieści się w narożnym domu w zabudowie szeregowej, w dzielnicy domków jednorodzinnych. Wokół budynku jest ogrodzona posesja z zagospodarowanym terenem zielonym. Dzieci zajmują 4 pokoje, od trzy – do czteroosobowych. Do dyspozycji wychowanków jest mała kuchnia, oddzielna jadalnia - salon, dwie łazienki, dwie toalety. Warunki stworzone dla dzieci są bardzo dobre. W pokojach są tapczaniki, szafy, szafki i biurka. Jest to najdłużej działająca Placówka w tej formie (w oddzielnym domu jednorodzinym), spośród pozostałych pięciu placówek Zespołu. Została założona jako jedna z pierwszych, w czasie gdy główna siedziba Domu Dziecka mieściła się jeszcze w Bystrzycy Górnej i tam też działała Placówka.

5. W domu przy ulicy Serbskiej 27 zatrudnionych jest 4 wychowawców. Placówka jest zamykana w godzinach od 8.00 do 13.00, podobnie jak dwie inne z Zespołu (ul. Trzeboszańska, ul. Zakole). Praca wychowawców odbywa się w systemie 8 i 12 – godzinnym. Dyżury wychowawcze trwają od 13.00 – 13.30 do 21.00 i od 21.00 do 9.00. W opinii kontrolujących takie rozwiązanie - dotyczące zamykania Placówek do godziny 13 - i pełnienie dyżurów przedpołudniowych tylko w wybranych domach nie powinno mieć miejsca, w sytuacji gdy jest potrzeba zapewnienia opieki dzieciom z zamykanych Placówek. Z założenia organizacyjnego, § 4 Regulaminu Organizacyjnego Zespołu, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 j.t. ze zm.) na podstawie której wydano zezwolenie, wynika jednoznacznie, że każda z Placówek Zespołu zapewnia całodobową opiekę. Nie ma więc uzasadnienia, aby pozbawiać wychowanków możliwości pobytu w swoim środowisku, w swoim pokoju w czasie gdy muszą pozostać w placówce przed południem. Zgodnie z rejestrem Wojewody Dolnośląskiego są one odrębnymi jednostkami, jedynie pod wspólnym kierownictwem. Ewentualne przypadki zamykania poszczególnych domów Zespołu mogą być dopuszczalne wyjątkowo i na niedługi czas, np. w trakcie remontów. Nie może to być jednak sytuacja stała i systematyczna. W okresie lipca i sierpnia bieżącego roku w mało komfortowej sytuacji znaleźli się podopieczni z Placówki, obecnie mieszczącej się przy ulicy Kraszowickiej, którzy zmuszeni byli już z końcem czerwca opuścić siedzibę przy ulicy Żeromskiego i cały okres wakacyjny dzieci spędziły w innych domach. Podczas kontroli wychowankowie wyraźnie podnieśli ten temat, również wychowawcy wskazali, że był to niekorzystny czas pracy opiekuńczo-wychowawczej, ze względu na rozbitcie dzieci, brak poczucia ich przynależności i bezpieczeństwa.

Dowód kontroli: akta sprawy str. 8, 76

6. Badając zagadnienie dotyczące przenoszenia wychowanków z poszczególnych Placówek do innych w obrębie Zespołu, rozmawiano w tym obszarze z pracownikami i wychowankami.

Zgodnie z oświadczeniem Dyrektora Zespołu zdarzają się sytuacje wymagające przeniesienia podopiecznego do innej Placówki. Są to natomiast sytuacje sporadyczne. W okresie od 1 stycznia 2013 roku do dnia kontroli przeniesienia dotyczyły jednego rodzeństwa i dwójki innych podopiecznych:

- Rodzeństwo przeniesiono, i jednocześnie rozdzielono z pozostałym rodzeństwem, ze względu na dużą różnicę wieku z pozostałymi wychowankami i niewłaściwe zachowanie. Sytuacja ta zostanie poniżej dokładnie opisana i uzasadniona, ponieważ dotyczy chłopca, o którym mowa na wstępie. Rozmowa z jednym z przeniesionych dzieci z rodzeństwa potwierdziła słuszność tej decyzji i całkowitą zgodę na przeprowadzkę, tym bardziej że obie Placówki znajdują się w niedalekiej odległości, co ułatwia ewentualne kontakty rodzinne.
- Wychowankę przyjęto do Placówki przy ulicy Tołstoja w maju 2013 r., została ona przeniesiona do innej, ponieważ w tej przy ulicy Tołstoja przebywali sami chłopcy. Zainteresowana ponoć nie oponowała, natomiast w opinii innych podopiecznych Placówki, wychowanka była bardzo rozżalona i niezadowolona. Kontrolujące nie miały możliwości rozmowy z wychowanką.
- Wychowanek za niewłaściwe zachowanie został przeniesiony z Placówki przy ulicy Serbskiej 78 na Placówkę przy ulicę Serbską 27. Zaakceptował tę zmianę i dobrze funkcjonuje w nowym miejscu.

Dyrektor Zespołu jednocześnie oświadczyła, że w związku z nowymi skierowaniami np. rodzeństw, jest niekiedy zmuszona reorganizować pracę poszczególnych Placówek. Jednocześnie analiza skierowań ww. wychowanków wydanych przez PCPR w Świdnicy nie wskazuje w której konkretnie spośród sześciu Placówek wchodzących w skład Zespołu ma być umieszczone dane dziecko. **W związku z powyższym i zarzutami odnośnie przenoszenia podopiecznych, wskazuje się wcześniej uzgadniać (Dyrektor Zespołu i Dyrektor PCPR) miejsce umieszczenia dziecka - w której spośród sześciu placówek Zespołu ma przebywać, i wskazywać je wprost w skierowaniu.**

Dowód kontroli: akta sprawy str. 11

Sytuacja rodzeństwa, o którym mowa powyżej, przedstawia się następująco:

Piątka dzieci została skierowana i umieszczona w Placówce w 2007 roku. Następnie trafił do niej w 2012 roku również ich najmłodszy 4 letni brat. W sumie teraz jest ich 5 (jedna osoba już odeszła). W ostatnim okresie, po reorganizacji Domu Dziecka w Bystrzycy Górnej, wszyscy przebywali w Placówce mieszczącej się przy ulicy Trzeboszańskiej 45. Od 1 września tego roku, dwójka najstarszego rodzeństwa - (14 i 18 – latek) została przeniesiona do domu przy ulicy Serbskiej 27. Pozostali 11, 7 i 5 - letni nadal przebywają w domu przy ul. Trzeboszańskiej. Rozmowa z 14 – latkiem, jak już wcześniej wspomniano (18 latek jest na ucieczce) wskazuje, że jest on zadowolony z tej zmiany i w pełni akceptuje tę sytuację. Jednocześnie jako główny powód ich przeniesienia, a taką decyzję podjął Zespół ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w dniu 28 sierpnia 2013 r., wskazano w obu przypadkach złe zachowanie i demoralizujący wpływ na młodsze rodzeństwo i pozostałych wychowanków oraz wiek chłopców. Najstarszy z rodzeństwa regularnie ucieka i jest przywożony przez Policję do Placówki. Niebawem zostanie skreślony z listy wychowanków. Niestety zachowania 14-latka, od dłuższego czasu będącego pod bardzo silnym wpływem starszego brata, ulegały pogorszeniu. Ma on równocześnie zdiagnozowane zaburzenia zachowania i emocji, posiada orzeczenie o kształceniu specjalnym. W 2012 roku kiedy nasiliły się u niego zachowania agresywne, poddany został konsultacjom lekarskim, odmówił jednak współpracy. Uczestniczył jedynie w zajęciach na terenie Placówki. Chłopiec nieco się wyciszył. Od września br. zaczął dokonywać ucieczek z bratem, zwykle wtedy przebywali w domu rodzinnym. Stan chłopca uległ znów pogorszeniu, często przebywał sam, z nikim nie rozmawiał, czas spędzał samotnie z psem w parku lub siedział w fotelu, nie reagując na innych. Poddano go w tej sytuacji konsultacjom lekarskim, efektem których było zastosowanie odpowiedniej obserwacji i leczenia w szpitalu. Obecnie przebywa już w Placówce. W ocenie personelu nastąpiła duża

poprawa zachowania i nastroju chłopca. Jest poddany terapii i wspomagany farmakologicznie. Chętniej podejmuje kontakt, a nawet jest przez niego inicjowany. Placówka wystąpiła o nauczanie indywidualne, które od 4 listopada tego roku zostało mu zorganizowane na terenie szkoły.

Działania skierowane na chłopca wydają się mieć swoje mocne uzasadnienie. Pracownicy zespołowo podejmowali decyzje w jego sprawie, natomiast uzasadnione skierowanie do szpitala zostało wydane przez specjalistę. W ocenie kontrolujących nie przekroczono w tym przypadku zasad prawidłowego postępowania. Z perspektywy czasu, działania nakierowane na chłopca można ocenić pozytywnie. Przyniosły one, jak na razie, oczekiwane rezultaty.

Dowód kontroli: akta sprawy str. 17-36,74

Podsumowując, uczula się na sytuacje związane z przenoszeniem dzieci z placówki do placówki. W opinii kontrolujących tylko sporadycznie i w uzasadnionych przypadkach można zastosować takie rozwiązanie. Umieszczone raz dziecko w konkretnym domu powinno czuć stabilizację, więź z miejscem, innymi wychowankami i kadrami. Dlatego wskazuje się dokonywanie ewentualnych przemieszczeń wychowanków tylko za ich zgodą lub, jak wcześniej wspomniano, w uzasadnionych sytuacjach, np. na wyraźną sugestię specjalistów

W wyniku przeprowadzenia czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia:

1. Organizacja Placówki „Serbski Kącik” jest niezgodna z zapisami art. 93 ust. 4 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 j.t. ze zm.) oraz z § 4 ust. 4 Regulaminu Organizacyjnego Zespołu.

Na podstawie art. 52 ust. 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), w związku z art. 125 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 135, ze zm.), wydaje się następujące zalecenie pokontrolne:

1. **Należy zapewnić wychowankom Placówki Opiekuńczo -Wychowawczej „Serbski Kącik” całodobową opiekę na terenie tejże Placówki - w tym także w godzinach przedpołudniowych.**

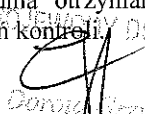
Podstawa prawna: art. 93 ust. 4 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 j.t. ze zm.) oraz z § 4 ust. 4 Regulaminu Organizacyjnego Zespołu.

Termin realizacji zalecenia: niezwłocznie.

Zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), kierownik jednostki kontrolowanej w terminie do dnia **23 grudnia 2013r.** winien przekazać Wojewodzie Dolnośląskiemu informację o sposobie wykonania zaleceń lub wykorzystania wniosków lub przyczyn ich niewykorzystania, bądź o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko, nie wstrzymuje to jednak realizacji ustaleń kontroli.

Z URZĘDU WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dorota Przybyszewska
Z.C.A.
(kierownik jednostki kontrolującej)

Do wiadomości:

1. Starosta Powiatu Świdnickiego
2. Wydział Nadzoru i Kontroli w/m
3. Rzecznik Praw Dziecka
4. a/a

